

Referat fra møte i Biblioteksystemleverandørene 17. oktober 2017

Sted: Bibliotekenes IT-senter, Oslo

Til stede:

- Bibliotek-Systemer AS: Tore Morkemo
- Bibliotekservice AS: Magnus Vestvoll
- BIBSYS: Jan Erik Garshol
- Nasjonalbiblioteket (NB): Helén Sakrihei, Elise Conradi, Oddrun Ohren, Hilde Høgås.
- Bibliotekenes IT-senter AS (Bibits): Kjetil Hillestad, Øystein Reiersen

1. Valg av møteleder og referent

Møteleder: Magnus Vestvoll

Referent: Øystein Reiersen

2. Godkjenning av referat fra forrige møte

Referatet fra møtet 26. april 2017 ble godkjent.

3. Statusrunde

Bibliotek-Systemer:

- eBokBib: Mye arbeid med ny forretningsmodell for e-bøker. Det kommer nye API'er, og OAI-PMH vil brukes til å distribuere MARC-poster til biblioteksystemene.
- Biblioteksøk: Har jobbet mye med nytt Biblioteksøk siden forrige møte.
- DFB: Har hatt et stort prosjekt med å integrere DFB med automatlageret i Mo i Rana.

Nasjonalbiblioteket:

- nb.no
 - Det er lansert ny nb.no.
- RDA
 - Oversetter har sluttet, og det arbeides nå med rammeavtale med ny oversetter. 3 kapitler gjenstår.
 - Planen er å starte opp med RDA neste år, i første omgang blir det opplæring med Bokbasen, Biblioteksentralen og andre nøkkelpersoner
 - RDA-prosjektet venter også på ny versjon RDA Tools, og er planlagt koordinert med overgang til MARC21.
- Metadataleveranse
 - Ny spørreundersøkelse om bruk av metadata er i ferd med å bli sendt ut
 - NB skal gjennomføre en egen intervjuundersøkelse om bruk av emneord
 - HiOA skal undersøke NB søkeadferd i bibliotekene
- Fjernlånsprosjekt
 - Universitet- og Høgskolerådets bibliotekutvalg satte i juni ned en arbeidsgruppe for kartlegging av fjernlån. Bakgrunnen er behov for å utrede omfanget og kostnadene ved fjernlån. Helén deltar fra Nasjonalbiblioteket i gruppa.

BIBSYS:

- Bibsys blir slått sammen med CERES og deler av UNINETT til et nytt organ
 - Kunnskapsdepartementet har bestemt at BIBSYS skal slås sammen med CERES og deler av UNINETT

- FEIDE blir igjen i UNINETT
- Det nye organet får hovedkontor i Trondheim med 60-70 ansatte, og en stor avdeling i Oslo med ca 140 ansatte.

Bibliotekenes IT-senter:

- OAI-PMH
 - Støtter nå både transient og persistent delete.
 - Ny switch som gjør at endringer i eksemplarer vil bli betraktet som postendringer.
 - Ny switch for å bestemme om fjernlånsposter skal legges ut eller ikke.
 - Info om eksemplarer ikke er til fjernlån/norgeslån legges nå ut i henhold til Norzig Holding.
- SRU/Z39.50
 - Info om eksemplarer ikke er til fjernlån/norgeslån legges nå ut i henhold til Norzig Holding.
 - Rettet en stygg bug som rammet boolsk søk fra SRU. Ga for få treff.
- MMWEBAPI
 - Pakke med 40-50 Odata-baserte REST API'er. Flere av funksjonene er utvidet, og det er også laget et par nye funksjoner.
 - I sommer ble det laget versjon 1.0 av et online-verktøy som dokumenterer API'ene.
- NCIP
 - Bibits sliter med at Mikromarc ikke håndterer små avvik i NNCIP hos Alma (forfallsdato i ItemShipped), feil respons på RenewItem. Det kan også se ut som om det problemer med time-out fra Alma.
 - Bibits har gjort stabilitetsforbedringer for NCIP i neste versjon
 - Hvis eierbibliotek og bestillerbibliotek er det samme ved bestilling fra Biblioteksøk blir bestillingen avvist med "This title has no items for inter library loans" i ncip-loggen. Bibits har gjort en endring for å fikse dette, men endringen er ennå ikke testet.
- Import av MARC-poster
 - Bibits har rettet en bug som gjorde at informasjon fra 000 pos 05 (postens status) og 000 pos 17 (beskrivelsesnivå) ikke ble importert fra Z39.50/SRU. Dette rammet poster fra Bokbasen og BIBBI.
 - Bibits har laget funksjonalitet som kan settes opp til å bruke SRU til automatisk å oppdatere foreløpige poster (000 pos 17) fra kilden. Dette er relevant for poster fra både Bokbasen og BIBBI. Dette kommer i neste versjon som har generell release i slutten av november.
- Depot
 - Bibits har portet funksjonalitet for mottak av depot fra NILL til NCIP. Løsningen er ennå ikke testet pga en bug hos DFB.

Bibliotekservice:

- SRU-klient
 - Bibliotekservice har jobbet med en SRU-klient som blant annet kan brukes til mottak av poster fra Bokbasen.
 - Bibliotekservice har et sterkt ønske om at Nasjonalbiblioteket prioriterer SRU-server til Biblioteksøk!

4. NNCIP status og oppgradering

BIBSYS har sammen med Bibits kartlagt og beskrevet 2 feil som nå er oversendt Ex Libris; Alma plasserer DueDate under Ext i ItemShipped og Alma sender ikke RenewItemResponse, men i stedet en ItemRenewed-melding. Begge disse sakene skaper problemer for Mikromarc, og antagelig også flere andre systemer. Jan Erik antyder at en fiks kan ta tid, og antyder en fiks på det første problemet 2. kvartal 2018. (*Kommentar BIBSYS v/ Erling: Ex Libris har vist seg lite villig til å endre noe, så om vi i det hele tatt får noen fiks, er usikkert nå.*)

Bibliotekservice har problemer med at bibliografiske opplysninger (tittel) forsvinner på veien ved bestilling fra Oria. De andre systemene har også hatt samme problem, og Bibits mener at løsningen var å lagre bibliografiske opplysninger på bakgrunn av ItemRequested før bestillingen ble sendt, og ikke forsøke å hente dem fra RequestItemResponse.

Jan Erik og Erling har rett før møtet oversendt dokumentasjon på NNCIP pr i dag, samt forslag til utvidelse av NNCIP.

Forslagene til utvidelse av NNCIP har tidligere vært diskutert på e-post, og presenterer en teknisk anbefaling til utvidelse av NNCIPP som støtter noen nye generelle felter, og noen felter for tidsskrifthefter med tanke på kopibestilling. Utvidelsen berører meldingene ItemRequested og RequestItem. I tillegg har vi en teknisk anbefaling for hvordan kommentarmeldinger kan utveksles ved meldingen ItemRequestUpdated. I dokumentet anbefales også å bruke BaseBibliotek mer aktivt for filtrering av bibliotek som ikke skal ha fjernlånsbestillinger.

På e-post har flere leverandørene presisert at det er svært uheldig at de nye elementene for kopibestillinger ikke validerer, og dette ble videre diskutert i møtet. Det kom frem at det med hensyn på uthenting fra automatlager er tilstrekkelig å identifisere hefte. Artikkelnivå er mest relevant som informasjon til bibliotekarere. Vi kan derfor vurdere å legge artikkelopplysningene i en note. Det kom også fram at vi bør spesifisere plass for DOI i NNCIP.

Jan Erik Garshol reiste i møtet spørsmålet om artikkelkopi brukerhistorien fortsatt er relevant. Universitets- og høgskolebibliotekene formidler i dag stort sett bare elektroniske tidsskrifter. Nasjonalbiblioteket på sin side var opptatt av at de hadde et stort antall trykte tidsskrifter i automatlageret som Depotbiblioteket formidler kopier av, derfor er det nødvendig å få plass en løsning for bestilling av artikkelkopier.

Det ble ikke oppnådd enighet om forslagene til utvidelse av NNCIP i møtet. BIBSYS og Nasjonalbiblioteket forsøker å bli enige om en felles tilnærming i artikkelkopisaken før neste møte.

5. NNCIP ønske om å få inn LookupItemSet ifb. Biblioteksøk

Bibliotek-Systemer opplyser at de mot Bibliofil nå bruker LookupItemSet fra Biblioteksøk mot Bibliofil for å hente ut eksemplartilgjengelighet. Mot de andre systemene benyttes OAI-PMH, men det er vesentlig tregere siden det må sendes mange forespørsler for å få ut samme informasjon.

Bibliotek-Systemer ønsker at alle systemleverandørene skal støtte LookupItemSet, og anbefaler også Nasjonalbiblioteket stiller det som et krav til systemleverandørene i videreutviklingen av Biblioteksøk.

Det ble ikke fattet noe vedtak i saken, men det er naturlig å ta saken opp i forbindelse med ny behandling av utvidelsene til NNCIP.

6. Prinsipper for sikring av lånernes data (oppfølging). Ny kryptering av passord.

Alle biblioteksystemleverandørene har tilrettelagt for bruk av lange krypterte passord. Testmiljøet for Nasjonalt lånekort har i noen uker vært oppdatert med ny feltlengde for passordfeltet.

Biblioteksystemleverandørene var enige om å oppdatere driftsløsningen så raskt som mulig. Deretter er det opp til hver enkelt leverandør å ta det nye passordfeltet i bruk i sine løsninger.

7. Nasjonalt lånekort / GDPR konsekvenser for NL (NB)

Det som i første omgang er viktig med hensyn på GDPR er å beskrive hvilke data som lagres, hvorfor de lagres, hvilke lover som hjemler lagringen, samtykkepolicy, samt risiko og tiltak for å håndtere risikoen.

Alle leverandørene må gjøre dette for sine systemer, og NB tar ansvar for at det gjøres for Nasjonalt lånerregister.

Tiltak kan evt. innpasses i oppfølgingsprosjektet NB har planer om for Nasjonalt lånekort. Følgende saker anses som svært aktuelle for dette prosjektet:

- Elektronisk lagring av samtykker
- Felles lånereglement
- Lånerregistrering på nett
- Integrasjon med ID-porten

NB oppfordrer alle leverandørene til å sende forslag til NB når det gjelder videreutvikling av Nasjonalt lånerregister.

8. Overgang fra NORMARC til MARC 21 (NB)

NORMARC vil ikke bli tilpasset RDA, og norske bibliotek må derfor over på MARC21 før RDA kan tas i bruk. NB har ønsket denne overgangen i lang tid, og ser nå at flere og flere går over til MARC21 uansett. NB ser også på overgang til MARC21 som en forberedelse for formater som ligger bedre til rette for lenkede data og semantisk web.

NB har utarbeidet et konverteringsprogram – normarc2marc21 - som i dag brukes av Biblioteksøk. Dette kan lastes ned fra bibliotekutvikling.no:

<https://bibliotekutvikling.no/ressurser/kunnskapsorganisering/verktøykasse-for-kunnskapsorganisering/marc-formater/konvertering-normarc-marc21-2/>.

I dag konverteres materialtyper fra 019\$b til MARC21 felt 336, 337 og 338. En del informasjon går tapt i denne konverteringen. Vi diskuterte muligheten for å dublere med 019\$b i en overgangsfase, men en norsk utvidelse av kodesettene i 336, 337 og 338 kan være et bedre alternativ. \$2 i 336, 337 og 338 kan brukes til å angi kilde for koder/betegnelser. *(Etter møtet ble RDA-ansvarlige i NB konsultert. Det ble da klart at innholdstype, medietype og bærer i henhold til RDA skal kodes med kodesettene spesifisert av RDA. Siden disse informasjonselementene i MARC21 lagres i feltene 336, 337 og 338, må vi altså nøye oss med RDA-kodene i disse feltene, - det hjelper ikke at MARC21 som sådan tillater bruk av andre vokabularer. NB vil se på hvordan konverteringen av 019\$b kan forbedres slik at mindre informasjon går tapt, eksempelvis ved å ta i bruk noen av feltene 34x .)*

Konverteringsprogrammene kaster alle lokale felt (9'er felt) i innkommende data. Dette vil medføre at hele 019 forsvinner, og også lokale noter og emneord i 59X og 69X. NB ble oppfordret til å lage en oppdatert oversikt over problemområder og håndteringen av dem slik Spangen gjorde for mange år siden. Nasjonalbiblioteket ser også på håndteringen av lokale felt i konverteringsprogrammet og sørger for at data ikke blir borte i konverteringen.

Bibliotekenes IT-senter tok behovet for å oversette MARC21 til norsk. NB opplyste at de ikke har planer om det, men vil vurdere det på nytt sammen med Katalogkomiteen.

Bibliotekenes IT-senter tok også opp at konvertering fra NORMARC til MARC21 er en omfattende jobb, og spurte om prosjektmidler fra NB for å dekke konverteringskostnader. NB opplyste at dette pr i dag ikke er vurdert.

Det var enighet om at det haster med å komme i gang med planleggingen av konverteringsarbeidet. NB vil komme tilbake med innspill til dette, inkludert forslag til viktige milepæler/tidsfrister.

9. Verksregister (NB)

Nasjonalbiblioteket er i samarbeid med BIBSYS i ferd med å lage et autoritetsregister for verk. Verksentiteter og informasjon koblet til disse vil bli lagret som RDF-tripler på et semantisk plattform driftet av BIBSYS. Datasettene i registeret vil bli tilgjengelig via et API, og det utvikles også et API med skriverettigheter slik at registeret kan oppdateres av eksterne. Bibliotek som ønsker å bruke verksregisteret i katalogisering vil bli oppfordret til å undersøke muligheten for integrasjon mellom verksregisteret og katalogiseringsmodulen. Deichmanske har ytret ønske om å slutte seg til verksregisteret.

BIBSYS bygger samtidig ut sitt semantiske plattform for å inkludere autoritetsregistrene for personer, korporasjoner, og emner.

10. Biblioteksøk (NB)

Siden 2. juni har Biblioteksøk vært i prøvedrift i 5 fylker, og dette ble utvidet til 10 fylker 2. oktober. Nasjonalbiblioteket ønsker å ha med Deichmanske, Drammen og Storbybibliotekene før tjenesten lanseres en gang i 2018.

Tilbakemeldingene så langt er varierte, og det meldes fortsatt om for mange dubletter og en del manglende titler. Yter-Nyter-problemstillingen har vært diskutert, og det vil bli gjort endringer i algoritmene for låneveier.

11. Nasjonalt autoritetsregister for navn (NB)

Navnet endres til Nasjonalt autoritetsregister for personer og korporasjoner. Nasjonalbiblioteket og Biblioteksentralen er enige om at BIBBIs autoritetsregister skal integreres med Nasjonalt autoritetsregister, arbeidet med dette pågår nå. Bruken av nasjonalitetskoder hos Biblioteksentralen og i Nasjonalt autoritetsregister for personer og korporasjoner må avklares.

Nasjonalt autoritetsregister for personer og korporasjoner vil på sikt bli flyttet til ny API-plattform som utvikles for verk og emner. De nye API'ene vil være bakoverkompatible.

12. Eventuelt

Nasjonalbiblioteket minnet om at API'er for WebDewey er tilgjengelig for systemleverandørene for integrasjon med søk. Det er også mulighet for å laste ned hele datasettet med jevne mellomrom. Hovedforskjellen med API'et og nedlastingen er at man kan få treff fra det gamle Biblioteksøk med API'et. Biblioteksøk vil i neste versjon bli integrert med disse API'ene. Dewey brukes nå som en avgrensning på kategori i det nye NB-søket.

Nasjonalbiblioteket jobber fortløpende for å få redusert restriksjonene på bruken av API'ene, og har fått løst noen spørsmål. Men API'ene har fortsatt en del restriksjoner, særlig når det gjelder å vise Deweynummer sammen med registertermer.

13. Dato for nytt møte

Bibliotekservice legger i løpet av kort tid opp en Doodle for fastsettelse av neste møte i april 2018.